

Műhely

Tóth Edit

ETE – pályázati program a foglalkoztatási információs kapcsolatok kiépítésére

(Magyarország- Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007- 2013 HU-SK 2008/01/-1.6.2)

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ hat szlovák munkaügyi hivattalal Együttműködési Megállapodásban rögzítette közös szándékát az Európai Területi Együttműködés keretében a „Magyarország – Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködés Operatív Program 2007-2013” pályázat 1.6.2 intézkedése, az „Emberi erőforrások közös használata és fejlesztése” tárgyában kiírt pályázat kimunkálására és megvalósítására.

Programunk magyarországi célterülete az Észak-magyarországi régió Szlovákiával határos része, mely 3 nógrádi (szécsényi, balassagyarmati, salgótarjáni) és 6 borsodi (ózd, putnoki, edelényi, encsi, gönci, és sátoraljaújhelyi) munkaügyi kirendeltség illetékességi területét fedi le. A balassagyarmati körzet kivételével valamennyi kistérség a leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik.

Szlovák oldalról a program főként Kassa megyét érinti, de a Rozsnyói és Töketeremesi körzet is érintett a pályázat keretében megvalósított szolgáltatásokkal.

A program kiindulása, helyzetfelmérés

Az Észak-magyarországi régióban szervezetünk 27 kirendeltsége 2008. I-III. negyedévében havonta átlagosan 92,8 ezer fő álláskeresőt tartott nyilván - 3,6%-kal többet, mint 2007 hasonló időszakában – számuk október végén 91 ezer fő alá mérséklődött. Éves szinten országosan ennél kisebb mértékben, 3,0%-kal bővült az álláskeresők havi átlagos létszáma. Kétharmaduk Borsod megyében, 17-17%-uk a régió két másik megyéjében él. Az álláskeresők összetételére jellemző, hogy többségük (54-55%) férfi, a 25 év alattiak aránya közel 20%, 45 évesek vagy idősebbeké 30%, és csaknem minden második álláskereső legfeljebb általános iskolát végzett csupán. Az utóbbi években fokozatosan emelkedett a tartósan munkanélküliek aránya is közöttük, októberben már meghaladta a 42%-ot. A munkanélküliség térségi alakulása tekintetében az előző évtized elején kialakult nagy eltérések napjainkig tovább élnek. A régió déli és nyugati részén fekvő (munkahelyekkel jobban ellátott) kistérségekben (Hatvan, Gyöngyös, Eger, Rétság, Balassagyarmat) viszonylag kedvező, 10 % körüli mértékű a regiszter alapú ráta, míg az északi és keleti, munkahely-hiányos, illetve az ipari szerkezetváltás által érintett körzetekben (pl. Gönc, Encs, Edelény, Szikszó, Ózd) helyenként a 30-40 %-ot is meghaladja.

Jelentős különbségek tapasztalhatók a munkaerőpiaci helyzetben a határ két oldalán. Szlovákiában a munkanélküliségi ráta a projekt által lefedett területen 8,86 % (2008. október 31.). A munkanélküliek összetételére jellemző, hogy nagyobb a női munkanélküliségi ráta és a tartósan munka nélkül lévők aránya. Míg a nagyobb városokban kedvezőbb a foglalkoztatottság, addig a kistérségekben hasonló problémával kell szembenézni, mint a magyarországi szomszédos régióban.

Közös fejlesztés

A projekt előkészítését többlépcsős szakmai munka előzte meg:

Az Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ, valamint a Košicei (Kassai), a Rimavská Sobotai (Rimaszombati), a Rožňavai (Rosznyói), a Lučeneci (Losonci), a Veľký Krtíši (Nagykürtösi), valamint a Trebišovi (Töketerebesi) Regionális Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal Együttműködési Megállapodás formájában határozták meg az eurorégiós együttműködés főbb irányait, annak módját és rendszerét.

Az ÉMRMK partnerként nemzetközi projektek megvalósításában jártas, a munkaerőpiacra érdemi hatást gyakorló szervezeteket vont be a projekt kidolgozásába és megvalósításába:

- az Észak-magyarországi Regionális Képző Központ (ÉRÁK) és a
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BOKIK),

melyek az utóbbi években több sikeres nemzetközi projektet valósítottak meg.

A projekt-tervezésnél kiemelten kezeltük azt, hogy minden partner aktívan bekapcsolódjon a projekt koncepció kidolgozásába. Több alkalommal – különböző helyszíneken - találkoztunk a projekt elemeinek kidolgozása céljából.

Az előkészítő szakasz helyszíneinek megválasztásánál fontos szempont volt, hogy a partnerek megismerjék azt a környezetet, amelyben az adott szervezet a tevékenységét végzi, ezáltal is közel kerülve a valós helyi, térségi igényekhez.

A pályázat megvalósítói

A fejlesztő munka eredményeként megszületett a *projekt partneri köre*:

- Vezető Partner: Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ
- Projekt Partnerek:
  - Kassai Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal,
  - Észak-magyarországi Regionális Képző Központ,
  - Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.
- Társult Partnerek:
  - Sajó-Rima Eurorégió (civil szervezet),
  - B.-A.-Z. Megyei Önkormányzat,
  - Hídvégardói Önkormányzat,
  - Rosznyói Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal,
  - Töketerebesi Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal.

A projekt célja

A **MAgyar SLOvensky Workforce** (röviden: MA-SLO-W) címmel elkészített projekt hosszú távú célja, hogy létrejöjjön egy széleskörű és hatékony munkaerő-piaci együttműködés a projekt által érintett határmenti térségben.

Globális célunk, hogy a projekt

- javítsa a határ menti munkaügyi szervezetek közötti információáramlást, ezáltal növelje a potenciális munkavállalók esélyeit a térségben,
- kiépítsen egy olyan munkaerő-piaci kapcsolatrendszert a határ mentén, amely hosszú távon hozzájárul a foglalkoztatás javításához,
- előmozdítsa a projekt hatókörébe tartozó határ menti kistérségek gazdasági fejlődését, a mobilitást az integrált munkaerőpiac megteremtésével.

Specifikus, rövid távú, konkrét céljaink:

- közös munkaerő-piaci adatbázis kialakítása,

- a közös adatbázisra épülve 6-6 db Információs Pontot telepítünk a határ mindkét oldalán,
- közvetlen információnyújtás, pályaválasztási és pályakorrekciós tanácsadás a határ menti térségekben a Omni-Bus szolgáltatás területi kiterjesztésével és a helyi sajátosságokat jól ismerő információs tanácsadók szakmai támogatásával,
- egy céginformációs adatbázis kialakítása, mely a kis-és középvállalkozások, munkaadók részére olyan információkat, munkakapcsolatokat biztosít, amelynek várható gazdaságélénkítő hatása pozitívan érinti a határ menti térség munkaerőpiacát,
- Nemzetközi Foglalkoztatási Paktum létrehozása és fenntartása.

A projekt keretében olyan hálózati kapcsolatokat kívánunk kialakítani az érintett határ menti régiók munkaügyi szakemberei között, amelynek rendszerbe foglalásával gyors és hatékony válasz adható a munkaerő-piaci helyzet változásaira.

E célt a program segítségével a minőségi humán-infrastruktúra fejlesztésével, sajátos munkamódszerek tanulmányozásával, adaptálásával kívánjuk megvalósítani.

A projekt közvetlen célcsoportjai:

1. Munkaügyi szakemberek a határ mindkét oldalán

A két ország munkaügyi szakembereinek elsődleges feladata a munkanélküliek, álláskeresők munkába helyezése, mely feladat megvalósítása során kialakultak azok a módszertani sajátosságok, melyek előmozdítják az álláshelyek felkutatását, a megfelelő munkavállaló megtalálását, közvetítését, az ügyfelek csoportos és egyéni tájékoztatását, stb. Ezen módszerek megismerése és adaptálása kölcsönösen növelheti a szlovák és magyar munkaügyi szervezet hatékonyságát. Ennek érdekében a kirendeltségi közvetítő-munkáltatói kapcsolattartó kollégák csere-találkozókon tájékozódhatnak a program keretében az alkalmazott munkamódszerekről, kimunkálhatják az optimális hatékonyságú tevékenységeket.

2. Információs tanácsadók a határ mindkét oldalán

- az Omni-Bus szolgáltatásainak működtetését biztosító tanácsadók
- a telepített Információs Pontok működtetését biztosító tanácsadók: az információs tanácsadók a határ mindkét oldalán munkaerő-piaci szempontból releváns információkkal segítik az álláskeresőket. A kialakításra kerülő adatbázis használatát, a program során igénybe vehető szolgáltatások kiajánlását, a munkaerőpiac kínálati, keresleti oldala adatainak használatát a határ mindkét oldalán el kell sajátítani 6-6 munkatársnak.

3. Hátrányos helyzetű kistérségekben élő álláskereső

Az álláskeresők körében a projekt tevékenységeinek hatására várhatóan

- megnő a munkavállalási hajlandóság, motiváció (információs/öninformációs rendszerek használata, mobil szolgáltató rendszer - Omni-bus - által nyújtott lehetőségek használata, stb.),
- erősödik a mobilitási hajlandóság (a határ túloldalán történő munkavállalásra várhatóan többen vállalkoznak, hiszen több információval rendelkeznek a lehetőségekről a 6-6 telepített információs ponton keresztül),
- képessé válnak az adatbázisból történő önálló álláskeresőre (az információs pontok adatbázisának használatára kiképzett tanácsadók átadják azokat az ismereteket).

4. A határtérség munkaadói, vállalkozásai

A BOKIK szervezésében kialakításra kerülő céginformációs adatbázis alkalmazásától a határ mindkét oldalán számítunk arra, hogy a munkaadók olyan kapcsolatrendszereket alakítanak ki egymás között, mely nagymértékben elősegíti a gazdasági együttműködést, a vállalkozási

profilok ismeretében történő beszállítói, keresleti-kínálati igények koordinációját. Ezáltal a program által lefedett térségben elindulhat egy olyan gazdaságélénkítő folyamat, melynek a későbbiekben pozitív munkaerőpiaci hatása várható.

A foglalkoztatási paktum létrehozásától is olyan együttműködés megalapozását várjuk, mely a társadalmi, gazdasági élet szereplőinek összefogásán alapulva képes lesz a munkaerőpiaci kínálati oldalának érdemi erősítésére.

Közös végrehajtás

A projekt alaptevékenységeinek végrehajtásában a határ mindkét oldaláról származó partner részt vesz, az alábbi bontásban:

1. Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ - Kassai Regionális Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal:

- *Munkaerő-piaci adatbázis kialakítása* és decentralizált/lokális működtetése, Információs Pontok, weblap segítségével, állásbörzék szervezésével.
- *Információs mobilpontok létrehozása* a határ mindkét oldalán modemes internet-elérhetőséggel. (Szlovákia: Töketerebes, Rozsnyó, Kassa, Kenyhec, Torna, Makranc, Magyarország: B.-A.-Z., Heves és Nógrád megye településein). Az információs pontokon tanácsadók beállítása, felkészítésüket követően
- Munkaügyi rendszerek megismerése és harmonizálási lehetőségek kidolgozása a határ két oldalán. *Közös felkészítés az ügyintézőknek*, tapasztalatcsere, munkatalálkozó biztosításával

2. Észak-magyarországi Regionális Képző Központ (ÉRÁK) - Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ - Kassai Regionális Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal:

- *Közvetlen mobil információnyújtás* a határ menti térségekben. Az ÉRÁK Omni-Bus szolgáltatásának területi kiterjesztése, 4-4 fő magyar és szlovák információs tanácsadó felkészítésével és közreműködésével.
- Célunk a releváns információk helyi szintre való eljuttatása, a hátrányos helyzetű településen élők munkaerő-piaci információkkal való ellátottságának növelése. (25-30 szlovák település, 500-600 álláskereső elérése, a határ magyar oldalán is hasonló célok megvalósítása, nemzeti és európai uniós lehetőségek megismertetése, vélemények visszacsatolása.)
- *Három nyelvű* (magyar-szlovák-angol) *munkaerőpiaci fogalomtár* kidolgozása, mely a mindennapi munka során használt fogalmak leírását tartalmazza

3. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (BOKIK) - Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ - Kassai Regionális Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal:

- A munkaerő-piaci adatbázis *kétnyelvű céginformációs adatbázissal* történő támogatása a komplex problémakezelés érdekében - üzleti típusú információk, beruházások, uniós fejlesztések, nyertes projektek, beszállítók feltérképezése a határ mindkét oldalán, havi frissítés, online és offline verzióban is, reklámfelülettel
- *Hírlevél* koncepció kidolgozása, szakmai tartalmának meghatározása (kétnyelvű, hasznos információk a szlovák és magyar vállalkozásokkal kapcsolatosan, regionális gazdasági információk a határ menti régiókról)

4. Észak-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ - Kassai Regionális Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal - Észak-magyarországi Regionális Képző Központ - Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Nemzetközi Foglalkoztatási Paktum, azaz egy olyan többszereplős munkaerőpiaci megállapodás *létrehozása* mely tömöríti a térség munkaadóit, önkormányzatait, civil szervezeteit, érdekképviseleti szerveit, felnőttképző intézményeit abból a célból, hogy a

foglalkoztatás elősegítése érdekében erősítse a munkaerőpiaci kapcsolatokat, információáramlást. A paktum összefogója a munkaügyi szervezet (lehetséges partnerek felkutatása, kapcsolatrendszer kiépítése, együttműködési területek feltérképezése, stb. révén).

Pályázatunkat a HU-SK 2008/01/1.6.2 intézkedés keretében egyedüli nyertes pályázatként fogadták el. A projekt közel 418 ezer eurós támogatással valósulhat meg.

A fentiekben ismertetett tevékenységek a két ország közötti munkaügyi kapcsolatokban valós közeledést, valós produktumokat, a határ menti álláskeresők számára hasonló munkaerő-piaci szolgáltatásokat, a térség munkáltatói számára közös piaci lehetőségeket eredményezhetnek.

Érdemi megvalósítói munkánk most kezdődik, melyet mind a magyar, mind a szlovák oldalon várnak a partnerszervezetek szakemberei.